

**Oświadczenie złożone
przez senatora Leszka Piechotę
na 3. posiedzeniu Senatu
w dniu 22 grudnia 2011 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra transportu, budownictwa i gospodarki morskiej Sławomira Nowaka

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Pana Ministra z prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w świetle zgłaszanych przez zarządców dróg publicznych w miastach na prawach powiatu wątpliwości związanych z opłatami pobieranymi w systemie viaTOLL z tytułu poruszania się przez pojazdy należące do zarządów po płatnych odcinkach dróg ekspresowych i autostrad prowadzone są jakiegokolwiek prace dotyczące zmian obowiązujących przepisów prawa. Chodzi o zmiany mające na celu zwolnienie z opłat pojazdów zarządów dróg publicznych w miastach na prawach powiatu na wszystkich płatnych odcinkach dróg ekspresowych i autostrad w granicach tych miast. Czy rozważane są ewentualne zmiany przepisów po to, aby na ich podstawie pojazdy wszystkich zarządców dróg publicznych były objęte zwolnieniem z opłaty elektronicznej viaTOLL na terenie całego kraju.

Ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. (DzU nr 218, poz. 1391) zmieniającą ustawę o drogach publicznych z dnia 21 marca 2005 r. wprowadzono – począwszy od dnia 1 lipca 2011 r. – obowiązek uiszczania opłat za przejazdy po drogach krajowych pojazdów samorządowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t. Znowelizowana ustawa o drogach publicznych w art. 13 ust. 3a pkt. 3 zwalnia z tych opłat między innymi pojazdy zarządcy dróg krajowych wykorzystywane do utrzymania tych dróg. Opłaty pobierane są za przejazdy odcinkami dróg krajowych, ekspresowych i autostrad wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną oraz wysokości stawek elektronicznych (DzU nr 80, poz. 433).

W praktyce powstaje problem dotyczący pojazdów zarządów dróg publicznych, w tym zarządów dróg krajowych na terenie miast na prawach powiatu, które korzystają z dróg objętych systemem viaTOLL poza granicami tego miasta lub w jego granicach, przy czym nie zarządzają odcinkiem objętym odpłatnością elektroniczną. Problem ten dotyczy szczególnie aglomeracji, gdzie sąsiaduje ze sobą wiele miast na prawach powiatu – między innymi aglomeracji śląskiej – których granice przebiegają w terenach zurbanizowanych, stanowiąc coraz bardziej zintegrowaną całość gospodarczą. Pojazdy zarządów dróg w tych miastach muszą wielokrotnie poruszać się po drogach leżących poza ich granicami; wykorzystują także drogi ekspresowe i autostrady w granicach swoich miast, którymi jednak nie zarządzają, bowiem zgodnie z art. 19 ust. 5 ustawy o drogach publicznych „w granicach miast na prawach powiatu zarządcą wszystkich dróg publicznych, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, jest prezydent miasta”. Nie ulega wątpliwości, iż pojazdy zarządów dróg publicznych poruszają się po nich w celach niekomercyjnych, realizując ustawowe zadania mieszczące się w pojęciu administracji drogowej, to jest cel publiczny.

Zarządy dróg w miastach na prawach powiatu utrzymują przy tym nie tylko infrastrukturę samorządową, ale i krajową. Wszystkie dodatkowe opłaty ponoszone w związku z poruszaniem się pojazdów należących do tych zarządów po drogach obciążają ich budżet, zmniejszając środki, które mogą być przeznaczone na utrzymanie zarządzanej infrastruktury, a więc wydaje się, że obejmowanie tych pojazdów systemem viaTOLL jest zupełnie nieracjonalne.

Należy podkreślić, iż do tej pory podczas określenia obowiązków uiszczania opłat publicznych na podstawie ustawy o drogach publicznych ustawodawca generalnie stosował zwolnienia z tych opłat dla zarządów dróg. Rozwiązanie to należy uznać za słuszne.

Z wyrazami szacunku
Leszek Piechota